

מבשר טוב

ס"ג פרשת נצבים וילך – שבת סליחות
תשע"ד לפ"ק – פעיה"ק ירושלים תובב"א

מאמר

מחשבות טובות ליום הדין

א

לשון נצבים במלחמה והתנגדות – וההכנה לקראת יום הדין

"אתם נצבים היום כולכם, לפני ה' אלקיכם וגו'" (כט, ט).

גרסינן (נדרים סד): "אמר ר' יוחנן משום ר' שמעון בן יוחי, כל מקום שנאמר 'נצבים ונצבים', אינן אלא דתן ואבירים".
ופירש הר"ן: "נצבים – שני אנשים עברים נצבים" (שמות ב, יג), נצבים – כדכתיב (שם ה, כ) 'ויפגעו את משה ואת אהרן
נצבים לקראתם', ולא ידעין מאן נינהו, אלמא אותן אנשים שהיו 'נצבים' שהלשינו למשה דתן ואבירים היו, והם עצמם
היו בעדת קרח" ע"כ.

מבואר ענין 'נצבים' בכל דוכתא למלחמה ומריבה, כמו שהיו דתן ואבירים נצבים במחלוקת. ומן התימה להבין
כאן פתיחת הכתוב בלשון זה של 'נצבים', המורה על התמודדות המריבה וההתנגדות, כאשר המדובר כאן בהתייצבות
'לפני ה' אלקיכם', וחלילה להתייצב לפניו נצבים במחלוקת ומריבה, וצריך עיון. וכבר נעמד בזה זקני הקדוש זצללה"ה,
דברי בינה פרשה דידן.

שבת נצבים' חלה תמיד לפני ראש השנה, כדאיתא בשולחן ערוך (או"ח סי' תכ"ח ס"ד) וז"ל: "לעולם קורין כו' פרשת
אתם נצבים קודם ראש השנה וכו', וסימן כו' קומו ותקעו" ע"כ.

ומבואר בהרבה ספרים הקדושים, שזו השבת פרשת נצבים מכינה את ישראל לקראת יום הדין הגדול דראש השנה.
כאשר רומז הכתוב "אתם נצבים היום", דא יומא דראש השנה (זוה"ק פנחס רלא), שכולם נצבים ועוברים לפניו
יתברך שמו בהאי יומא רבא.

ועד כדי כך קשורה ומחוברת זו השבת עם ראש השנה, שמבואר בסה"ק חלקת יהושע (נצבים שלהי מאמר הראשון)
וזל"ק: "עוד נוכל לפרש, כמ"ש בספר באר מים חיים (פרשא דידן), שמשום זה מיחסין בשבת הגדול הנס לשבת, לא
על יו"ד ניסן שנעשה בו הנס. כי 'שתא יומין מיניה מתברכין' (זוה"ק ח"ב פח.), ובאם נעשה נס, אז בשבת הקודם
בשורש כבר נעשה הנס. ולדעתנו נוכל לומר גם כן בענין זה על ראש השנה, כי כבר בשבת קודם נכתבו לחיים טובים".

"זוה": זכרנו לחיים טובים', הזכירה במחשבה כבר נעשה בשבת הקודם, שמרמז 'מלך חפץ בחיים'. ולכן בראש השנה
כי אם 'כתבנו', בפועל. וזה 'למען אלקים', מפני מדת הדין שלא יקטרג, שכבר נעשה הענין".

"זוה", 'אתם נצבים היום כולכם לפני ה' אלקיכם', קודם יום הדין כבר אתם נצבים, וסוף מעשה במחשבה תחילה, לזכות
לחיים ולברכה ושפע קודש, אמן כן יהי רצון" עכ"ל"ק.

מבואר מדברי קדשו, חיבור וקישור האי שבתא ליום הדין, שכל שורש השפעת יו"ט דראש השנה מזו השבת, כי היא מקור הברכה דששת ימים, וכבר נפסק הדין לטובה בשורשו בזו השבת.

ואם כן בוודאי יש בה בשבת זו הכנה עילאה לקראת התייצבותנו למשפט ביום הדין, ולהבין אל נכון מה היא הכנה הטובה שעלינו להזמין עצמנו ולהתכונן לקראת יום המלכות דראש השנה הבעל"ט.

ב

יסוד ראש השנה במחשבות טובות – ובקבלה על להבא

ואשר יראה בעזרה"ת בהקדם דברי הקדושת לוי זצלה"ה (ראש השנה ד"ה בנוסח זכרנו לחיים וכו'), שהאריך הרבה בענין המחשבות הטובות שצריך האדם לחשב בימים הנוראים הללו. וז"ל בתמצית: "צריך האדם ליזהר שלא יהיה חס ושלוש מחשבתו בדברים הגשמיים, רק יהיה מחשבתו דבוק בהמקור החיים, כדי שישרה עליו החיונית להמשיך אותה לדברים טובים ולא יתלבש חס ושלוש השפע ההוא בחיצונים".

ועיין שם שהאריך לפי דרכו בביאור ענין שאנו אומרים בראש השנה במלכיות פסוקים של כתובים קודם פסוקים של נביאים, היפך הסדר שקודם נביאים ואחר כך כתובים עיין שם. ומסיים: "ולכן יראה הצדיק לשמור עצמו ממחשבות זרות, ובפרט בעשרת ימי תשובה שאז בראש השנה יורדת השפע הפשוטה בלתי לבוש אותיות" עכ"ל עי"ש באריכות דברי קדשו.

והמורם ביסוד דברי קדשו, שהשפע היורד בראש השנה בשורש עולם המחשבה בלבד, ובמשך השנה מתפשט לבחינת דיבור ומעשה מדי יום לפי עניינו. ולפיכך צריך ראש השנה שמירה עילאה ממחשבות שאינם טובות, רק לחשוב בטובה וקדושה בלבד.

וכן כתב זקני הקדוש זצלה"ה בדברי בינה מועדים מאמר הראשון לר"ה (דף קסא:), שבראש השנה צריך לחשוב מחשבות טובות. וז"ל: "ראש השנה הוא בחינת 'מחשבה'. וצריך האדם לראות ביום הזיכרון הזה, לקדש ולטהר מחשבתו, שיהיו כל מחשבותיו ולבו דבוקים במחשבות קדושות וטהורות, ולחשוב איך לדבק עצמו באמת בהשם יתברך, ולקבל עליו עול מלכותו יתברך, מחמת שקדושת היום הוא בחינת מחשבה" עכ"ל עי"ש. [והארכת בעזרה"ת בפתיחה לספר 'מבשר טוב ימי הרחמים והסליחות' עיין שם].

מבואר לפנינו שני עדים נאמנים, על יסוד קדושת המחשבה בהאי יומא עילאה, שכל עיקרו ושורשו של יום הוא יום זיכרון, ושורשו מעולם המחשבה, ויש לקדש ולטהר המחשבות, לחשוב רק מחשבות טובות וטהורות, ולהרחיק ולדחות כל המחשבות הזרות שאינם טובות.

ונבוא אל הביאור בזה, ענין יסודו של ראש השנה בעולם המחשבה דייקא, וענין איכות שמירת המחשבות הטובות בלבד בראש השנה.

והנה ראיתי בסה"ק אזור אליהו זצלה"ה בפרשת כי תבוא, שכתב וז"ל: "היום הזה ה' אלקיך מצוך לעשות את החקים האלה וגו', את ה' האמרת היום להיות לך לאלקים וגו', וה' האמירך היום וכו' (דברים כו, טז-יח). יש לומר על פי רמז לפרש הפסוקים הנ"ל לרמז על יום ראש השנה וכו'. 'היום הזה ה' אלקיך מצוך לעשות את החוקים האלה', דמבואר בספרים הקדושים דבראש השנה אין אדם רשאי אפילו לחשוב בלבו שהוא חוטא מכבר, רק העיקר הוא בראש השנה מכאן ולהבא".

"וכן מבואר בשם אדמו"ר הרב דוב ז"ל (ה"ה הרבי ר' בער המגיד ממעזריטש זי"ע), דהמחשבה של אדם הוא כמו כתיבה, דכמו שיחשוב אדם כן היא הכתיבה למעלה. ולכך עושים סימנים טובים בליל ראש השנה, כדי לחשוב ולהראות שבוודאי יהיה לו שנה טובה".

"ואם כן עיקר התשובה בראש השנה על מכאן ולהבא, והוי כאילו ד' מצוך רק על מכאן ולהבא לטוב לפניו. – ומסיים על זה 'את ה' האמרת היום להיות לו לעם סגולה', כיון שהוא בלב נשבר ואמת וק"ל" עכ"ל ק.

והיינו שמפרש מאמר הכתוב: "היום הזה ה' אלקיך מצווך לעשות את החוקים האלה ואת המשפטים, ושמרת ועשית אותם בכל לבבך ובכל נפשך". דקאי על יומא דראש השנה, כמו שביאר שם יפה רמז ענין "יום" על ר"ה ע"ש. וביום זה מצווך ה' כל החוקים והמשפטים, רוצה לומר רק מיום הזה ולהבא, ולא לחשוב מחשבות למפרע במה שחטא מכבר. רק מהיום הזה ולהבא תקבל על עצמך בקבלה על העתיד, ושמרת ועשית בכל לבבך ובכל נפשך. כי אין לחשוב בשום אופן בדברים הרעים בראש השנה, כי אם במחשבות הטובות בלבד.

וכמו שהביא מהרבי ר' בער, שהמחשבה שהאדם חושב במוחו היא כמו כתיבה, הכותבת למעלה בספר הזיכרונות. ונמצא האדם כותב בעצמו את פסקו, באשר בראש השנה על ספרך כולם יכתבו, ואיכות אותם המחשבות ועניינם שהאם חושב ומחשב בימים הללו, הם נכתבים ועולים ופוסקים את דינו. שאם מחשבותיו משוטטות בטוב, ומחליט בדעתו להיות טוב, ורואה ומשכיל בחלק הטוב והמוכשר שבו. ואינו מניח עצמו לשקוע חלילה במחשבתו בדברים הרעים שעשה, ובחלקים המגונים והפסולים שנפעלו בו במשך השנה החולפת. רק מקבל על עצמו ועל נפשו להיעזב מהם לגמרי, ומנתק עצמו ומחשבתו מן הדברים הרעים שאינם טובים, להתבונן ולחשוב רק בסגולת הטובה שיש בו, ובאפשרות התקדשותו והתעלותו. ורואה את עצמו נכנס בטוב ומחזיק ומחשב בטוב, הרי הוא כותב בזה ופוסק למעלה בספר החיים את עצמו לטוב.

וכמו שביאר שעל כך עושים אנו הסימנים בליל ראש השנה, כדי להחדיר בלבנו ואמונתנו, את תקוות הטוב, ולהאמין ולצפות שבוודאי תהיה שנה טובה ומתוקה. ומתוך שהאדם שרוי בימים המקודשים הללו במחשבת הטוב, ולבו חושב ומחשב רק טוב כל היום, להתעלם עצמו מן הרעות ולהתנתק מהם ניתוק מוחלט. הרי בכך גופא קבע את עצמו בקביעות ברורה, שאין משכנו אלא בטוב, ועושה בעצמו ופועל בנפשו הכתיבה לטוב ביום הדין.

ועד כדי כך יכול להיעזב מן הרע בכח המחשבה, ולקבוע עצמו בהחלט בטוב, שסיים דברי קדשו, שכאשר יעשה זאת "בלב נשבר ואמת", הרי בכך יתקיים בו "את ה' האמרת היום להיות לו לעם סגולה, וה' האמירך היום וכו'", שנעשה קשור ומחובר בשכינתא קדישתא ממש. כי הכל הולך אחר המחשבה, ובמקום שמחשבתו של אדם נתונה, שם קבוע הוא כולו כנודע.

וכן כתב מזה באזור אליהו גם בפרשא דידן (ד"ה אתם נצבים) וזל"ק: "אתם נצבים היום כו' לעברך בברית. כבר כתבתי לעיל פר' תבוא (הנ"ל) דכל מקום שנאמר דכל מקום שנאמר 'היום' קאי על ר"ה ע"ש. וקא מזהיר הכתוב דבראש השנה העיקר הקבלה להבא שמקבל עליו דברי הברית על להבא במסירות נפש. – ואחרי זה קאמר פרשת תשובה, דקאי על עשרת ימי תשובה, דזאת הוא העת בתשובה על עבר, וקאמר (ל, ב) עד ד' אלקיך, והפירוש הוא דאם הוא מרוחק לגמרי מה'. ומזהיר התורה שישוב על כל פנים שיהיה מקורב לה', שיחול עליו יראת ה' וירגיש בהערה רבה מלמעלה וכו' עכ"ל"ק ע"ש".

והיינו כמדובר, שאין ראש השנה העת למזכרת עוון ח"ו, שאין להזכיר שום ענין עבירה וחטא ביום הזיכרון, כי אם לחשוב ולהתבונן בטוב בלבד. ולתיקון העוונות והטיפול בחלק הרע שבאדם, ניתנו עשרת ימי התשובה שבהם יתקן העבירה ויתבונן ברעותיו לתקנם ולשורשם בתיקון מושלם.

אבל עבודתנו הנעלה ביומא רבא דראש השנה היא בעיקר בפתחת דף חדש וחלק, לקראת השנה החדשה המתחדשת עלינו לטובה, לנתק את עצמנו מכל השטותים והבלים שנשקעו בנו בשנה החולפת, ולהכניס עצמנו בטובה ובקדושה בלבד, לראות בטוב ולחשוב בטוב, הן על עצמו והן על אחרים, להתעלם ולהתנתק ממחשבות רעות של דברים רעים בכלל ובפרט, בעצמו ובבני ביתו וברעיו וחבריו, שבכולם יסתכל ויחשוב בטובה בלבד. ובכך תימצא מחשבתו תקועה וישרה בטובה בלבד, ולא יתכן לגזור הרעה חלילה על מי שכולו תפוס ומיושב בטוב.

ומתוך מחשבות הטובות יוכל לקבל על עצמו עול מלכות שמים, להמליך השם יתברך על עצמו ועל כל העולם. שזה שורש ויסוד יום המלכות דר"ה. כמ"ש במכילתין (ר"ה טז): "ואמרו לפני בראש השנה מלכיות זכרונות ושופרות,

מלכיות - כדי שתמליכוני עליכם", שזה עיקר ר"ה כמבואר בספרים. ומתוך המחשבות הטובות והישרות שהאדם שרוי ודבוק בהם, יכול להתקרב אל המלך, ולהביא את עצמו אל הטוב, להיות כסא מוכן להשראת מלכותו יתברך בלבו ועל כל איבריו.

שעל ענין זה היא כל עבודת חודש אלול הזה, לקרב את ישראל למלך ב"ה, כמ"ש זקני בתולדות אדם זצלה"ה בפרשת כי תצא (ד"ה תתגדל בתוה"ד) וזל"ק: "ושיעור הכרזה, שלשים יום. וזהו חודש אלול, שהוא שלשים יום קודם ראש השנה, שישאל מתעוררים את עצמם לתשובה, לבנות בנין מחדש, בנין רמ"ח אברים מחדש, כידוע אני לדודי ודודי לי, ראשי תיבות אלול. וכמו שישאל משתוקקים להשם יתברך ולעבודתו, כן כביכול ברוך הוא משתוקק לעבודת ישראל. ועל ידי כך יש להם עזר עליון וכו" עכל"ק עי"ש.

נמצינו למדין, עיקר המלכת השם יתברך בראש השנה, שתמליכוני עליכם, הוא בקבלה הטובה, שהאדם מקבל על עצמו עול מלכות שמים. כאשר ייסד ותיקן באזור אליהו, הלא היא בקבלה שבלב בפנימיות, "בלב נשבר ואמת" כמו שכתב. להתעסק ברע, גם לא בשביל לתקנו, כי אם להתמקד בחלק הטוב, ובמחשבות עתידיות לקראת שנה של עשייה טובה, שנה של התקרבות הטוב בקדושה וטהרה.

והרי יסוד 'קבלה טובה' פשוט, שאינה באמירת מילים שממלמל קבלה שמקבל על עצמו בפיו ובשפתיו בלבד. ששורש 'קבלה על להבא' שמלמדנו האזור אליהו, הלא היא בקבלה שבלב בפנימיות, "בלב נשבר ואמת" כמו שכתב. והיינו טהרת הלב בתוכיותו, להתבונן ולהתמלא במחשבות טובות של תקווה ותיקון וקרבת אלקים טוב.

וממצות הגירות שיש בישראל נוכל ללמוד גודל כוחה של קבלה, שאף איש ישראל יכול להשתמש בכוח הגירות שבתורה, שאם הגוי יכול להפוך עצמו בגירותו כל שכן הישראל שיש בו כוח זה. והנה יש בגירות שלשה שלבים, מילה, טבילה, וקבלת המצוות. ונחלקו דעות הראשונים והפוסקים במה משלושתם צריך שיעשה בפני בית דין דווקא לעיכובא, אך לענין קבלת המצוות כולי עלמא מודו דבעינן בפני בית דין דייקא, שזהו עיקר חלות ותפיסת הגירות, שאינה נתפסת וחלה כי אם בבית דין. ורק במילה ובטבילה נחלקו הדעות, שמא אין הם עיקר גורמי חלות הגירות, וממילא אינם צריכים בית דין. וכבר הארכתי בכל זה היטב בעזרי"ת במקומו, בספר 'מבשר טוב משפט גירות' (סימנים א-ו) עי"ש באורך.

למדנו אם כן מהלכות גירות, שהקבלה על להבא היא העיקר הפועל לתפוס נפש האדם להופכה ולהוציאה מן העבר, ולהחליפה בשינוי לטובה לקראת מצבה החדש, כמו הגירות שמתהפך בה מגוי ליהודי. ולפיכך עיקר ההפיכה שהאדם מוציא את עצמו מן המצב שבשנה שעברה לקראת השינוי והחידוש לטוב שבשנה החדשה, הוא בקבלה הטובה על להבא.

וכמ"ש במדרש רות רבה (ג, ה יח): "ותרא כי מתאמצת היא ללכת אתה. אמר רבי יהודה ב"ר סימון, בא וראה כמה חביבים הגרים לפני המקום, כיון שנתנה דעתה להתגייר השוה הכתוב לנעמי" ע"כ. והובא ברש"י רות (א, יט) בפסוק: "ותלכנה שתיהן. אמר רבי אבהו, בא וראה כמה חביבים הגרים לפני הקב"ה, כיון שנתנה דעתה להתגייר השוה אותה הכתוב לנעמי" ע"כ.

ואף כי עדיין לא התגיירה כאן רות כלל, והרי אכתי בגויותה עומדת, וכיצד השווה אותה הכתוב לנעמי. אלא שהוכיחה רצונה וקבלתה שקיבלה על עצמה את הטוב. כאשר מתאמצת היא ללכת אתה עימה בכל לב, ובדעתה ורצון לבה עזבה כבר את אלהי הנכר ומאסה בדרך הרעה. ובזה גופא שקבלה על עצמה בדעתה ובלבה, ונתנה דעתה להתגייר, כבר השווה אותה התורה הקדושה בשווה כמו נעמי. ללמדך גודל ועוצם חשיבות כח הקבלה, שכבר נשתנה בה עצם מהותה לטובה.

וזה מכבר הוכחתי בעזרי"ת בספר "מבשר טוב תיקוני תשובה וכפרה" (סימן א ואילך), מתוך מה שהעלו בכמה וכמה ספרי קודש, שבזמנינו כיום סגי לעיקר התשובה בקבלה על להבא בלבד, הגם שסידר הרמב"ם בריש הלכות תשובה סדר התשובה בשלושת תנאים, של עזיבת החטא, חרטה, וקבלה על להבא. והציב בה תנאים וגדרים, שיעיד עליו יודע תעלומות וכו', ושיסמך לה בוידוי פיו וכו' עיין שם. – מכל מקום בדורותינו הקשים של עקבתא דמשיחא סגי ליסוד התשובה בקבלה שמקבל על עצמו על להבא בלבד, להיות טוב ולעזוב את הרע.

ועיין שם במה שנתייחד על פי מ"ש בסה"ק אזור אליהו (פרשת חוקת) שבדורות האלו, בקבלה בלבד די בזה להיחשב כתשובה, ובלבד שתהא קבלה באמת, עי"ש על פי מה שאמרו חכז"ל בירושלמי (מכות פ"ב) ואין כאן מקומו.

הסתכלות לטובה בחיפוש המעלות והטובות

וביסוד המחשבה טובה שבראש השנה, נראה יותר שאין זה אמור רק במחשבה בעלמא, אלא יש בה תוצאת הסתכלות בפועל לטובה ולברכה.

ויבואר על פי מ"ש בסה"ק נועם אלימלך פרשת כי תצא (ד"ה כי תבנה בית חדש) וזל"ק: "מתחילה נבאר הפסוק (בראשית א, ד) 'וירא אלקים את האור כי טוב'. הנה לכאורה המשמעות אחר שנתהווה האור ראה השם יתברך את האור כי טוב, וחלילה לחשוב ולומר על הבורא ברוך הוא האחד הפשוט האמתי בלי שום השתנות לומר שמתחילה לא ראה ועכשיו ראה כי טוב".

"אמנם כי כן האמת, שהשגחתו וראייתו של הקדוש ברוך הוא להיות כל דבר בטוב, וכל מקום שהוא משגיח הוא למען היות בדבר [הדבר] בטוב ובשלימות. וזהו 'וירא אלקים את האור', דהיינו שהשגיח עליו בעין השגחתו, 'כי טוב' למען היות טוב".

"וזה הוא שאנו אומרים בברכת קריאת שמע 'ובטובו מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית', רוצה לומר באותו טוב שהשגיח על האור מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית וכו', ונמצא ראייתו של השם יתברך בהאור היה כדי להשפיע כל טוב לישראל".

"ואנחנו המקבלים את הטוב, צריכין גם כן להיותנו דומים להשם יתברך ברוך הוא, לקבל את הטוב על ידי הראיה. ואמנם זאת בלתי אפשר רק על ידי השמיעה דהיינו כמאמר הכתוב 'אשר אנכי מצוך היום', ופירשו רבותינו שיהיו דברי תורה בעיניך כחדשים כאלו עומד בכל יום על הר סיני ומקבל התורה. ונמצא מדמה עצמו להבורא ברוך הוא גם כן בחידוש בכל יום וכו'. ונמצא כשאדם חושב ומדמה לעצמו כאלו היום שומע התורה, הוי ליה כאלו היום נברא העולם, ואז השגיח הקדוש ברוך הוא להיות טוב, ונמצא בכל יום הצדיק ממשיך הטוב ההוא" עכ"ל ק"ע"ש באורך דברי קדשו.

ומבואר, שהטביע השם יתברך בהסתכלותו הקדומה על האור כי טוב, את האפשרות לישראל לראות הטוב, ולהתחדש תמיד בכוח אותה הסתכלות שהסתכל השי"ת אל האור כי טוב, שנוכל גם אנו להסתכל בטוב.

וזה היא תוצאת המחשבה הטובה, שאם חושב ומחשב אך טוב לישראל, וליבו ומחשבתו נתונים לחפש הטוב, הרי הוא מסתכל בזה בפועל אף על הסובבים אותו בחברתו בטוב. ובזה הכוח נתון בידו באותה הסתכלות של השי"ת לטוב, להחזיר אף בלבו של חבירו ומחשבתו, שהוא עומד בטוב, ולעקור מלבו המחשבות השליליות הן על עצמו והן על אחרים, כי כמים פנים לפנים יחדיר הטובה והברכה אל תוככי לבב ישראל, כי אלו המחשבות יש בהם פעולות ותוצאות ברוכות הנעשות ונפעלות בעולם, להביט התחושה הטובה והישרה בקדושה וטהרה בכל ישראל.

ועל דרך זה יבואר מה שתיקן הנועם אלימלך זצ"לה"ה בתפילת קדשו: "תתן בלבנו שנראה כל אחד מעלת חברו ולא חסרונו", וכיצד שייך שלא לראות דבר הנמצא, וממה נפשך אם יש בהם גם חסרונות, כיצד לא נראה אותם, ונסתכל אך ורק במעלותם.

אך זאת מבואר על פי מה שייסד בספר הישר לרבינו תם (שער הרביעי ס"ק נג ואילך) בהפרש שבין האהבה האמיתית לשאר מיני האהבה. שמכוחה של האהבה האמיתית לסלק כל המגרעות שלא יראה ולא יכיר בהם, על דרך שאמר הכתוב (משלי י, יב) "על כל פשעים תכסה אהבה" ע"ש.

הוא שמלמדנו הכתוב בפרשתנו, 'שבת נצבים' בהכנה לקראת התייצבותנו ביום הדין הבעל"ט, "אתם נצבים היום", כל מקום שנאמר נצים ונצבים כדתן ואבירים במלחמה והתנגדות. לומר שלקראת ההתייצבות לפני ה' עלינו להילחם בהתנגדות קשה לגרש ולגרש מקרבנו המחשבות הרעות שאינם טובות. וזו אינה מן הקלות, ומעבודות קשות שבמקדש שצריך להילחם ולהתמודד היטב, נצים ונצבים כנגד אותו יצר הרע המכניס תמיד בלב מחשבות של מורך

ופסול, להסתכל האדם תמיד על עצמו ועל אחרים במגרעות וחסרונות, ומתוך המרה השחורה המצייר בעיניו כל דבר וכל ענין בצבעים שחורים וקודרים.

ועבודת ההכנה לקראת ראש השנה היא בהיפוך הגמור, שצריך לשעבד מחשבות ראשו, כבר מימים הללו האחרונים בשנה המוציאים אותנו מן השנה שעברה וקללותיה, להביא ולחדש אותנו בחידוש שנה וברכותיה. – שלזה אי אפשר אם תקוע הוא עדיין ומחזיק באותם מחשבות סוררות של רגזים וכעסים, ומחשבות הבל ושטות. רק לרומם את נפשו להתבונן ולחשוב במחשבות הטובות בלבד.

וכפי שנתבאר יסוד המחשבות הטובות סובב והולך בכל דבר וענין, הן על עצמו וביתו, והן על אחרים, ובכל דבר. למצוא תמיד התקוה ודרכי הטוב וחלקי הטוב, וגם לקראת השנה החדשה הבעל"ט יאמין ויבטח בהשי"ת, שבוודאי יכתב לחיים טובים. כדאיתא בטור (סי' תקפא) בשם המדרש (ירושלמי פ"א דר"ה) שבטוחים ישראל שיעשה להם נס עי"ש.

וכמו שייסד המגיד הנ"ל, שבמחשבות הטובות הרי הוא רושם בספר שלמעלה, ואם חושב ומחדיר בעצמו ובנפשו המחשבות הטובות, שבוודאי תהיה כתיבה וחתימה טובה בעזה"ת, הרי הוא רושם כן בספר הזיכרון כמבואר.

וביתר עמקות נראה, שכל יסוד ושורש ראש השנה שייך לעולם המחשבה, ולעולם הרוחניות, ואינו ענין לעולם המעשה.

כמו שכתבו בתוספות (ר"ה כז). וז"ל: "ומה שייסד ר"א הקליר בגשם דשמיני עצרת כר"א דאמר בתשרי נברא העולם, ובשל פסח יסד כר' יהושע. – אומר ר"ת דאלו ואלו דברי אלהים חיים, ואיכא למימר דבתשרי עלה במחשבה לבראות, ולא נברא עד ניסן. ודכוותה אשכחן בפרק עושין פסין (עירובין יח. ושם) גבי אדם שעלה במחשבה לבראות שנים ולבסוף לא נברא אלא אחד" עכ"ל.

הרי עולה מדברי רבינו תם, שבראש השנה הוא יום המחשבה, שבתשרי רק עלה במחשבה לברוא העולם, ונברא בפועל רק בניסן.

ונראה שביסוד זה כולי עלמא מודי, שראש השנה הוא יום יסוד הבריאה בשורש, והמחשבה שבראש השנה קובעת יום הדין שבו. שכן אף לרבי אליעזר שניסן נברא העולם, הרי הוא מודה למה ששינונו במתניתין (טז). שבראש השנה כל באי עולם עוברים לפני כבני מרון לדין. ויתרה מזו נראה, שאף לרבי נתן ורבי יוסי שם בסוגיא, שהאדם נידון בכל יום ובכל שעה. הרי אלו ואלו דברי אלקים חיים, שאין מחלוקת באגדה כידוע.

אך שורש הדין ובמחשבה שלפני המעשה נפסק הכל בראש השנה, ולאחר מכן נקבע בדין שאדם נדון בכל יום או בכל שעה, כיצד ישתלשל וירד מאותה ברכה שנגזרה עליו בראש השנה לזה היום ולזו השעה. וכאשר ביאר בזה בסה"ק קדושת לוי הנ"ל (ס"ק א) באורך עי"ש.

וביסוד דברי זקני בתולדות אדם (פרשת תבוא) "ובאו עליך כל הברכות האלה והשיגוך" (דברים כח, ב), ששיגוך בעת שאתה ראוי להם, כי בעצם גזירת הברכה מלמעלה לא סגי, וצריך הכלים הראויים לחלות הברכה. כדילפינן ממאמר הנביא (מלכים ב ד, ב-ח) בענין הכלי לברכת השמן, ומשלא נמצא הכלי ויעמוד השמן. – ועל כך סברי רבי נתן ורבי יוסי שהאדם נידון בכל יום או בכל שעה, כמה כלים הכין שיהיה ראוי לכך שתשיגהו אותה ברכה שנגזרה לו בראש השנה.

אבל בודאי שורש הדין של כל השנה כולה בראש השנה, וטעמא דמילתא כמו שייסד רבינו תם, שבתשרי עלה במחשבה לברוא העולם, והמחשבה הקדומה שעלתה במחשבת הבורא נצחית היא לדורות עולם.

ברם נראה עומק ביאור 'עלה במחשבה', שאינו רק כבחינת מחשבה החולפת בעלמא, שחושב לברוא עולם. אלא יש ביסודה של מחשבה בריאה שלמה וחזקה, והיא בריאת ויצירת הרוחניות שבעולם.

שהרי פשוט שאף עולם הזה, עולם העשייה, איננו מורכב מחומר גשמי בלבד, אלא יש בו רוח ונפש המחזיק את הגשמי. לא מיבעיא בכל באי עולם שיש בהם נפש ונשמה עליונה רוחנית, שמעולם הנשמות. אלא אף בכל הנבראים

כולם צומח חי ומדבר, ואפילו בדומם, יש בכולם נפש אלקית, וניצוץ רוחני שנשתלשל בראשית הבריאה מאור אין סוף ברוך הוא, והוא שנותן החיות והקיום בחפצא שניטע בו.

על דרך שייסד רבינו הבעש"ט הק' זי"ע, בפסוק (תהילים קיט, פט) "לעולם ה' דברך נצב בשמים", שעשרת המאמרות שבהם נברא העולם חיים וקיימים לעולם ועד, ודיבורו יתברך אין לו תכלה וקץ, רק ממשיך דבר ה' להיות ניצב בשמים, והוא המחזיקם ומקיימם בעולם, וכן בעל יצורי תבל שיש בהם ניצוץ קדוש אלקי המחיה ומהווה ומקיים את תפקודם בכל עת ורגע. ולעתיד לבוא תתגלה זו הרוחניות שבכל נברא, כדאיתא במדרש שוחר טוב (תהלים קאפיטל עג): "ואת רוחי אתן בקרבכם (יחזקאל לו). אמר רבי סימון בשם רבי שמעון חסידא, בעולם הזה אדם הולך ללקוט תאנים בשבת אין התאנה אומרת כלום, אבל לעתיד לבוא אם אדם הולך ללקוט תאנה בשבת, היא צווחת ואומרת שבת היום" ע"כ. והרי שיתגלה לעתיד לבוא הניצוץ הרוחני, מאור אין סוף ב"ה לעין כל, ובקדושת השבת שבעולם לא תניח התאנה להיקצץ, והאי צווחת ואומרת שבת היום.

וזו היצירה הרוחנית, של הניצוץ הרוחני שמחזיק כל נברא, ויצירת הנשמות של ברואי עולם, והנפשות שבחיות ובהמות וכו', כולם שייכים ליצירת תשרי ולא לניסן. שזה עומק ביאור דברי רבינו תם שבתשרי עלה במחשבה לברוא העולם, שרצונו לומר שמאותה מחשבה נבראו ונכוננו הניצוצות קודש שבעולם הרוחני, ובזה החודש נברא ונעשה כל מעמד ומצב הבריאה הרוחנית.

ולפיכך נקבע עיקר יום הדין בראש השנה, שבועדאי שורש הכל נעוץ בבריאה הרוחנית, ולא במעשה התוצאה הגשמי, שאין בו אלא תוצאת שפע רוחני עליון שהוכן עבורו.

ובזאת מבואר ביתר עמקות, ענין איכות המחשבה שביום המחשבה, כאשר כל עיקרו ושורשו של ראש השנה בעולם המחשבה בלבד, כי מצד עולם המעשה בניסן נברא העולם בפועל, כדמסיק רבינו תם למסקנא מתוך דברי הקליר. ולפיכך מובן היטב עבודת ימים הללו שלקראת ראש השנה, ועבודת יומא רבא דראש השנה להיות במחשבות טובות קדושות וטהורות, כאשר העדתי עלי בזה עדים נאמנים מדברי הקדושת לוי והדברי בינה ואזור אליהו הנ"ל.

וכלשון קדשו של האזור אליהו בפרשת תבוא: "שבראש השנה אין אדם רשאי אפילו לחשוב בלבו, שהוא חוטא מכבר" עכ"ל. ולשון 'אין אדם רשאי' מורה שהוא עומד בסתירה לתכלית טובת תיקון יום ראש השנה, שלא יוכל לתפוס בו הברכה והתחדשות חילוף השנים בטובה וברכה שהשם יתברך רוצה ומברך השנים, שתחל שנה מחודשת בברכותיה וטובותיה, ובמחשבות והרהורים שאינם טובים הוא מעכב אותה ברכה וטובה, כי תוקע את נפשו בכח ברעה שבו, ואינו מניחה לפקוע ולצאת ממנו.

ולכן עיקר מחשבת היום היא בקבלה טובה על להבא, לשנות עצמו לטוב בשנה הבאה.

והגם שהביא בסה"ק פרי צדיק (משפטים ס"ק ג), וזל"ק: "וכענין ששמעתי בשם הרב הקדוש הרבי מלובלי זצוק"ל, שאמר בכל יום בבוקר: הנני מקבל עלי מעתה להיות טוב באמת עכ"ל. – בודאי יש ענין חידוש הקבלה מדי יום ביומו, כאשר מחדש בטובו בכל יום כל מעשי בראשית. אבל אינה דומה קבלה זו דראש השנה, שהיא ביסוד בנין שורש הנפש, ביום הבריאה שחוזר ומתחדש בריאת הנפש והנשמה מחדש, להעמידה איתן ביצירתה המחודשת לקראת השנה החדשה בקבלת הטוב על להבא, ושלא להניח בשום אופן להכניס עצמו בהיכלות המחשבות שאינם טובות ההורסים ומהרסים כל חלק טוב רחמנא ליצלן.

וכן בעת שמחשב חשבון השנה שחלפה עליו, יסתכל בה בטוב, על דרך שאמרו (ברכות ס:): "אמר רב הונא אמר רב משום רבי מאיר, וכן תנא משמיה דרבי עקיבא, לעולם יהא אדם רגיל לומר כל דעביד רחמנא לטב עביד" ע"כ. ויחשוב בכל הני הרפתקי שעברו עליו במשך השנה שכולם לטובה ולברכה עבורו ועבור נפשו. ואף הדברים הקשים הלא הינם חסדים נסתרים מאתו יתברך, כידוע שמה שנראה בעינינו כרעות ודינים, גנוזים בתוכו רחמים וחסדים טובים. ויאמין בכל לב שכל קורותיו מובלים ומושגחים מפי עליון לתכלית הטוב, ולהביא אותו ואת נפשו ואת כל העולם לקראת תכלית הנרצה שבבריאה, ולשלמות הטוב, העתיד להתגלות בחסדים ורחמים מגולים בעת קץ.

ועל דרך שפירש הרבי הקדוש מלובלין זצלה"ה, בפסוק (בראשית לב, יג) "ואתה אמרת היטב איטיב עמך", באם אמרת אתה 'היטב' עושה עמי השם יתברך, ומסתכל ורואה תמיד בטוב. – אזי אומר השי"ת לעומתך "איטיב עמך", ואעשה עמך גם כן רק טוב.

שנמצא מבואר לפי זה, שבמה שחושב האדם ומחשב לעצמו במחשבות טובות בימים הללו, בכך פוסק הוא את דינו לטוב, ואף השי"ת מסכים באותה הנהגה בטוב, ומטיב עמו בכל צרכיו לטובה.

תכלית המורם הלכה למעשה, בהכנה דרבה בימים הללו של שלהי ירח אלו"ל המקודש, לקדש ולרומם המחשבות, ולהתהלך אך ורק במחשבות טובות, המקרבות את האדם ואת העולם לגלות חלקי הטוב שיש בו ובעולמו ברוחניות ובגשמיות. ושלא להניח חלילה למחשבות הרעות והמעציבות להתיישב בלב ובמוח, ולהרחיק מעצמו כל מחשבות האוון שמעלה היצר בלב אדם, להראות לו דוקא בימים נעלים הללו גודל מגרעותיו, והעבירות הרבות שחטא והרבה לפשוע במשך השנה החולפת רחמנא ליצלן, וכמה מגונה הוא ומגונים דרכי התנהגותו וכיוצא בזה. שבזה מביא אותו אל הייאוש והמרה השחורה רח"ל, כדי להרחיקו מאור פני מלך חיים. וביום המלכות צריך איש ישראל להתמלא שמחה ביחד עם מורא הדין, בבחינת 'גילו ברעדה', על כבוד מלכות שמים המתגלה בימי המלכות הממששים ובאים. ויעסוק רק במחשבת הטוב ובקבלה איתנה על להבא להיות טוב ומטיב בעיני אלקים ובעיני אדם, ועל העבירות והמגרעות ניתנו עשרת ימי התשובה ויום הכיפורים הבעל"ט להתעסק בתיקונם ובכפרתם כמשנ"ת.

שוב הראוני בסה"ק בני יששכר (מאמרי חדש תשרי מאמר ג ס"ק ג), שכתב וזל"ק: "מבואר בזוהר שאין להתוודות ולהזכיר חטאים בראש השנה כמו פיו, רק בסתר במחשבה" עכל"ק.

נראה דעתו הק' שכוונת הזוהר להזכרת החטא בפה בלבד, ואילו במחשבה בסתר ליכא איסורא.

ובנתיב דרכנו הדבר צריך עיון, שהרי אף המחשבה צריכה להיות בטוב ושמורה מהזכרת החטא, כמו שנתבאר שעיקר עבודת היום במחשבות טובות. ועיין בלשון מטה אפרים (סימן תקפ"ד סעיף יא) מ"ש בזה.

וכמו שכבר העדתי עלי בזה בשלשה עדים נאמנים, א) מדברי הקדושת לוי (לעיל ס"ק א) שמסיים לשון קדשו: "ולכן יראה הצדיק לשמור עצמו ממחשבות זרות, ובפרט בעשי"ת שאז בראש השנה יורדת השפע הפשוטה בלתי לבוש אותיות" עכל"ק. ב) ממ"ש בדברי בינה (שם): "וצריך האדם לראות ביום הזיכרון הזה, לקדש ולטהר מחשבתו, שיהיו כל מחשבותיו ולבו דבוקים במחשבות קדושות וטהורות, ולחשוב איך לדבק עצמו באמת בהשם יתברך, ולקבל עליו עול מלכותו יתברך, מחמת שקדושת היום הוא בחינת מחשבה". ג) מדברי חו"ז זצללה"ה באזור אליהו (שם) בשם הרבי ר' דובער המגיד ממעזריטש זי"ע, "שהמחשבה של אדם הוא כמו 'כתיבה', דכמו שיחשוב אדם כן היא הכתיבה למעלה. ולכך עושים סימנים טובים בליל ראש השנה, כדי לחשוב ולהראות שבוודאי יהיה לו שנה טובה. ואם כן עיקר התשובה בראש השנה על מכאן ולהבא וכו', כיון שהוא בלב נשבר ואמת וק"ל" עכל"ק.

ובכך נמצא איש ישראל פוסק בעצמו את דינו ורושם במחשבתו הטובה את פסק דינו בספר הזכרונות לטובה ולברכה. על דרך שהזכרתי במקום אחר פירוש המשנה (אבות פ"ג מ"א): "ולפני מי אתה עתיד ליתן דין וחשבון", שאתה בעצמך נותן ופוסק הדין והחשבון, לפי מה שאתה מחשב בעצמך בעומק לבבך. ולכן מן הראוי מאוד להמציא התקווה הטובה בלב ברוחניות ובגשמיות, לעצמו ולרעיו וידידיו [כמשנ"ת בדרשה שלפני הסליחות, בבחינת חיבור באגודה אחת עם הציבור עי"ש]. ולסכם לעצמו היטב בקבלות טובות מכאן ולהבא, לראות ולחוש אל נכון כי קרוב אליך הדבר מאוד, ובידו לשנות עצמו ובני ביתו וכל דרכיו לטובה ולברכה.

ובכך פותח הפתח באתערותא דלתתא להשפיע עליו גם כן מלעילא חיים וברכה בכל הנצרך בגוף ונפש, ולסייע בידו לממש ולהוציא לפועל כל כוונותיו הטובות, שיוכל לשנות עצמו לטובה בפועל, ולקרב בזה את תיקון נפשו ותיקון העולם לטובה.

יעזור השם יתברך שנזכה להתגלות החסד והרחמים שבעולם, ולכתיבה וחתימה טובה בביאת גואל צדק במהרה בימינו אמן.

לקבלת הגליון מירי שבוע למייל שילחו מייל לכתובת M0732951213@gmail.com